

References:

1. Ausbildungsplan für den Vorbereitungsdienst für den mittleren Polizeivollzugsdienst im Bundesgrenzschutz. Berlin : Bundesministerium des Innern, 2014. 210 s.
2. Bundespolizeiakademie. URL: https://www.bundespolizei.de/Web/DE/05Die-Bundespolizei/03Organisation/03Akademie/Akademie_node.html.
3. Bundespolizeibeamtengesetz (BPolBG). URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/bpolbg/BJNR113570976.html>.
4. Bundespolizeigesetz (BPolG). URL: https://www.gesetze-im-internet.de/bpgsg_1994/BJNR297900994.html.

Isaieva I. F. Organization and content of professional training for the lower-level personnel of the federal police of Germany

The article presents the results of research of organizational features, content, forms and methods of professional training of lower-level personnel of the Federal Police of Germany (FPG).

The study found that the training of lower-level police officers is provided by the seven regional training centers of the FPG in the cities of Swisttal, Neustrelitz, Walsrode, Eschwege, Erlenbach, Bamberg, and Diez, which are organizationally subordinated to the Academy of the Federal Police. It is established that the training lasts 2.5 years and is implemented in three stages: basic training (1 year), basic theoretical and practical professional training (1 year); special training course – preparation for passing the exam for the right to receive a police rank (6 months). At the second stage, the training is organized according to the modular system. The author focuses on the content of curricula and educational programs, and notes that the content of the professional training for the lower-level personnel of the FPG fully corresponds to the functions performed by police officers in the future, the development of the necessary skills and abilities; a significant part of the training program consists of legal disciplines. In addition to legal disciplines, there is training in the theory of management, psychology, automobiles, the usage peculiarities of special technical means, the German (native) and English languages for professional purposes, the basics of medicine and provision of first medical care, and professional ethics. Great attention is paid to the development of physical skills of future policemen, their firing proficiency, and engagement of coercive means. 50 % of the entire academic time is allocated to the field training of students in the units of the FPG. The main forms of organization of training are lectures, seminars, practical exercises, trainings (drilling), project training. The main methods of the final and current evaluation are test papers, oral questioning, and testing.

Key words: professional training, Federal Police of Germany, lower-level personnel, police officers.

УДК 377:159

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-69.21>

Капінус О. С.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Аналізується актуальна педагогічна проблема формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера під час навчання у вищому військовому навчальному закладі з використанням потенціалу компетентнісного підходу до організації освітньо-виховного процесу, так як вимоги до сучасного офіцера, обумовлені досвідом виконання Збройними Силами України службово-бойових завдань в Операції Об'єднаних сил (Антитерористичній операції), визначають потребу щодо формування особистості курсанта – майбутнього офіцера як суб'єкта військово-професійної діяльності.

Метою запровадження та використання компетентнісного підходу в професійній освіті та в підготовці майбутніх офіцерів зокрема є вдосконалення підготовки всебічно розвинених фахівців зі сформованою стійкою потребою до саморозвитку та самовдосконалення, пошуку нетипових та нешаблонних шляхів вирішення професійних проблем, а компетентність є засобом досягнення їхньої професійної суб'єктності. Крім того, використання компетентнісного підходу створює дієві передумови вирішення проблеми пошуку оптимального співвідношення між потребою передачі знань викладачем, формуванням професійних умінь та розкриттям особистого потенціалу курсанта в ухваленні нешаблонного, нетипового варіанту вирішення проблемної ситуації, сприяє розвитку самостійності, відповідальності та варіативності у вирішенні особистісних і професійних завдань.

Організація освітньо-виховного процесу у вищому військовому навчальному закладі на основі компетентнісного підходу змінює вектор спрямованості з передачі готового знання від викладача до курсанта та, як результат, формування його навичок, у створення умов у ВВНЗ для оволодіння майбутніми офіцерами чітко окресленими у відповідності до актуальних потреб професійної діяльності професійними компетентностями як основи формування їхньої професійної суб'єктності.

Ключові слова: компетенція, компетентність, компетентнісний підхід, курсант, суб'єкт, вищий військовий навчальний заклад, майбутній офіцер, військово-професійна діяльність.

Ключовими нормативними документами у галузі розвитку освіти (Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Національна рамка кваліфікацій) компетентнісний підхід визначається як один із провідних напрямків її удосконалення. Реалізація компетентнісного підходу, передбачаючи підготовку компетентних в професії фахівців, готових до постійного професійного росту, компетентність випускника закладу вищої освіти визначає як показник його готовності до професійної діяльності.

Пошук шляхів вдосконалення системи професійної освіти з використанням потенціалу компетентного підходу як альтернативи усталеним традиціям теорії і практики вищої професійної освіти є актуальним напрямком досліджень науковців, серед яких В. Аніщенко, В. Бездухов, В. Болотов, М. Волошина, Т. Добутько, Б. Ельконін, І. Зимня, А. Маркова, А. Михайличенко, О. Овчарук, В. Серіков, А. Тубельський та інші, які як його основу розглядають всебічну підготовку і виховання індивіда не тільки в якості спеціаліста, професіонала своєї справи, а й як повноцінної соціальної особистості, з розвинутим кругозором, спроможного до пошуку та ухвалення нетипових та креативних рішень, зі стійкою потребою до самонавчання, самовиховання та самовдосконалення.

Тенденції розвитку педагогічної думки протягом останніх десятиліть обумовлюють визначення професійної підготовки фахівців та майбутніх офіцерів, зокрема, через поняття «компетенція» та «компетентність», а компетентнісний підхід як провідний методологічний підхід сучасної професійної освіти, так як «реформування системи вищої освіти перебуває у стані переходу від знаннєвої парадигми до компетентної» [7], а компетентність є «сполучною ланкою між освітою та вимогами ринку праці» [14].

Мета статті – теоретичний аналіз проблеми формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера під час навчання у вищому військовому навчальному закладі з використанням потенціалу компетентного підходу до організації освітньо-виховного процесу, оскільки зумовлена педагогічна проблема ще не має достатнього теоретичного та методичного обґрунтування в педагогічній науці.

Дослідження компетентного підходу в сучасній педагогічній науці здійснюється через різні його аспекти. Наприклад, основні напрями реалізації компетентного підходу досліджували В. Болотов, Е. Зеер, В. Луговий, Н. Ничкало, В. Ягупов та інші вчені; розкриття змісту обумовленої дефініції здійснювали В. Бездухов, В. Болотов, А. Маркова, О. Правдіна та інші науковці; класифікацію видів компетентностей та їх визначення – І. Зимня, Г. Селевко, В. Серіков, П. Третяков, Т. Шамова, В. Ягупов та інші; питання трактування дефініції «професійна компетентність» було в спектрі наукового пошуку М. Волошина, Б. Ельконіна, А. Михайличенка, Дж. Равена та інших дослідників. Формування компетентностей під час професійної підготовки досліджували О. Дубасенюк, Г. Єльнікова, О. Мармаза, Т. Мацевко, В. Свистун, Т. Сорочан, Л. Троєльнікова, О. Юртаєва та інші.

Спільним для поглядів науковців є визнання актуальності реалізації компетентного підходу в освіті через формування компетентностей як здатності майбутнього фахівця до суспільно-ціннісної діяльності, спроможного вирішувати професійні завдання.

Нам імпонують погляди І. Зимньої, яка виокремлює три основні етапи становлення компетентного підходу в педагогіці:

- 1 етап (1960–1970) – введенням у науковий апарат категорії «компетенція» та актуалізація потреби у розмежуванні понять «компетенція» і «компетентність»;
- 2 етап (1970–1990) – здійснення пошуку шляхів запровадження та використання категорій «компетенція» і «компетентність» у навчальній діяльності вищої школи та аналізу рівня сформованості професіоналізму фахівців;
- 3 етап (початок 1990-х років) – дослідження компетентності як наукової категорії освіти [5].

Аргументуючи актуальність і потребу впровадження компетентного підходу в освіту, Н. Бібік серед причин вказує на необхідність зміни вектора її розвитку з традиційної моделі на компетентнісну, оскільки, на думку науковця, «саме компетентнісний підхід дає змогу подолати неузгодженість між складом і актуальністю змісту освіти» [1, с. 26], визнаючи недоліками традиційної системи надлишковість знань, їх розірваність, слабкий зв'язок із дійсністю та реальними потребами.

Схожих поглядів дотримується академік Н. Ничкало, на думку якої «сучасна професійна підготовка висококваліфікованих фахівців виступає засобом соціалізації, як гармонізації відносин людини з природо-соціальним світом; професіоналізації, як набуття професійної компетентності фахівця, оволодіння фундаментальними, прикладними знаннями, високою культурою організації та реалізації професійної діяльності; самореалізації, як набуття людиною вмінь продуктивної життєдіяльності, самовдосконалення» [8].

Ми розділяємо погляди Дж. Равена, який наголошує на необхідності застосування компетентного підходу в освіті та серед його переваг визначає такі: по-перше, учителі могли б керувати індивідуалізованими навчальними програмами, зорієнтованими на розвиток основних компетентностей учнів; по-друге, учні могли б виявляти свої специфічні таланти, спостерігати за їх становленням у процесі розвитку і здобувати визнання своїх талантів і досягнень; по-третє, учителі могли б отримувати визнання своїх досягнень при вивченні та оцінюванні їхньої педагогічної діяльності; по-четверте, ті, хто відповідає за педагогічну діагностику, могли б планувати такі дослідження, які стимулювали б керівництво на пошук шляхів поліпшення освітніх програм і освітньої політики загалом; по-п'яте, стало б можливим проведення ефективної політики в галузі трудових ресурсів, заснованої на більш тонких процедурах професійного навчання, працевлаштування і подальшого професійного зростання фахівців, а також здійснення такої політики в галузі відбору кадрів, що дозволило б залучити гідних кандидатів на впливові посади в суспільстві і відхилити непридатних [10, с. 65–66].

Визначаючи особливості навчання на основі компетентного підходу, Н. Ничкало його характеризує як сконцентроване на вихідних результатах, а не на вхідних та підкреслює пріоритетність формування здатності до виконання практичних завдань [3, с. 98–99].

Узагальнення поглядів науковців дає змогу дійти висновку, що провідною ідеєю компетентнісного підходу є вирішення проблеми замовлення на зміст освіти [6] через забезпечення реалізації актуальних потреб суспільства та закладів вищої освіти, тоді як головною метою запровадження компетентнісного підходу провідними науковцями визнається подолання існуючого розриву між знаннями тих, хто навчається, та реальною потребою практичної діяльності.

Компетентнісний підхід передбачає формування в суб'єктів освітньої діяльності компетенцій та компетентностей, що потребує аналізу та розмежування обумовлених дефініцій. Так, згідно визначення, зазначеного у Енциклопедії педагогічних технологій та інновацій, «компетентний» – належний, відповідний, здатний як знаючий, обізнаний, досвідчений у певній галузі фахівець, що має право за рівнем своїх знань і повноважень робити або вирішувати що-небудь, судити про щось; такий, що має право вирішувати питання як підвідомчі [4, с. 149].

Згідно зі Словником української мови, «компетентний – це той, хто має достатні знання в якій-небудь галузі, з чим-небудь добре обізнаний, тямучий, ґрунтується на знанні, кваліфікований» [12, с. 250], тоді як Універсальний словник української мови дає таке визначення: «Компетентний (від латинської *competens* (*competentis*) – належний, відповідний) – 1. Правосильний. 2. Той, хто знає, володіє необхідною інформацією, авторитетний у чомусь» [13, с. 373].

З урахуванням особливостей військово-професійної діяльності офіцера та умов його підготовки у ВВНЗ, найбільш оптимальним трактуванням ми вважаємо зазначене у Великому тлумачному словнику сучасної української мови, де вказано, що компетентний – «той, який має достатні знання в певній галузі, добре обізнаний, тямущий; ґрунтується на знанні, кваліфікований; має певні повноваження, повноправний, повновладний; бути компетентним – вміти мобілізувати в даній ситуації здобуті знання і досвід» [2].

Розглядаючи зміст дефініції «компетентність» як специфічну здатність особи, необхідну для ефективного виконання конкретної діяльності в певній предметній галузі, Дж. Равен зазначає, що ця здатність передбачає наявність у неї таких якостей, рис і здатностей: вузькоспеціальні знання; особливого роду предметні навички; способи мислення; розуміння відповідальності за свої дії [10, с. 6]. Обумовлена дефініція, згідно з поглядами низки дослідників, вміщує в себе «...не тільки професійні знання, навички і досвід у спеціальності, але і ставлення до справи, визначені (позитивні) схильності, інтереси і прагнення, здатність ефективно використовувати знання й уміння, а також особистісні якості для забезпечення необхідного результату на конкретному робочому місці у конкретній робочій ситуації» [3].

Компетентність як складне інтегративне утворення зрілої психіки розглядає О. Савченко, виокремлюючи низку її функцій:

- «інтеграція знань, умінь, навичок, особистісних властивостей, які придбані в ході засвоєння досвіду особистості;
- формування адекватної моделі ситуації, розуміння її суті, винесення суджень щодо всієї проблеми та способів її розв'язку за рахунок актуалізації необхідних когнітивних ресурсів (декларативних і процедурних знань, когнітивних структур, операцій, процедур);
- регулювання активності суб'єкта під час розв'язання проблеми чи завдання (контроль і розподіл зусиль, здійснення моніторингу, підтримка зацікавленості, високого рівня активності, працездатності особистості в ході виконання діяльності та інше);
- розширення мережі смислових зв'язків за рахунок підключення нових елементів, осмислення нових об'єктів, явищ, ситуацій у контексті більш загальних змістів» [11].

Окремої уваги потребує розгляд питання щодо змісту поняття «компетентність» стосовно офіцера, оскільки специфічні особливості, притаманні цій професійній діяльності, зумовлюються поєднанням управлінських, військово-професійних та фахових її аспектів. Професійний стандарт офіцера тактичного рівня ЗСУ – фахівця військового управління визначає компетентності офіцера як інтегральний показник якості його підготовки, що характеризується ступенем здатності і готовності до постійного самовдосконалення, застосування сформованих знань, умінь, навичок, особистих якостей і ціннісних орієнтацій при виконанні службових (бойових) функцій у військах (силах) в умовах мирного та воєнного часу на посаді за призначенням [9].

Узагальнюючи, переважна більшість як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників поняття «компетентність» розглядає як набуту людиною внаслідок навчального, життєвого та професійного досвіду характеристику, а компетенцію – як складову її частину. Провідною рисою поняття «компетенція», на наше переконання, є відсутність його якісної характеристики, оскільки воно стосується не конкретної особи, а узагальнених вимог до конкретної посади, характеризує якісний бік підготовленості особи до обіймання певної посади, який набувається в процесі отримання професійної освіти та стосується конкретної особи як майбутнього суб'єкта професійної діяльності.

Враховуючи, що загальна професійна підготовленість фахівця та практична реалізація ним своїх посадових компетенцій на конкретній посаді визначається поняттям «компетентний», що являє собою якісний бік професійної підготовленості фахівця, наукові поняття «компетентний», «компетентність» і «компетенція» як явища не можуть існувати окремо, оскільки одне поняття є смисловим продовженням іншого: компетенція як наукове явище обумовлює вимоги до формування компетентності як інтегральної якості, що характеризує підготовленість фахівця до розв'язання певних компетенцій та визначає його як компетентного через реалізацію цієї інтегральної якості у практичній діяльності.

Компетентність, на наше переконання, це підготовленість (теоретична та практична) і здатність (інтелектуальна, діяльнісна та суб'єкта), а також готовність (професійна, особистісна, психологічна тощо) особи до певного виду діяльності, основними складовими якого є знання, навички, вміння, якості, ставлення до діяльності та мотивація до неї.

Погляди науковців на перелік компетентностей офіцера є дещо відмінним від переважної більшості інших фахівців, так як компетентність офіцера «формується з урахуванням виконання службових (бойових) функцій (загальновійськова та тактична, військового спеціаліста (за видом, родом військ і спеціальних військ ЗСУ, адміністративно-управлінська, психолого-педагогічна (навчання і виховання воїнів) на посаді за призначенням в умовах мирного та воєнного часу» [9]. Особливістю формування компетентностей офіцера, на думку розробників Професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗСУ – фахівця військового управління, є те, що вони набуваються поступово, формуються цілою низкою навчальних дисциплін або модулів на різних етапах даної освітньої програми і навіть можуть починати формуватися в рамках освітньої програми одного рівня вищої освіти, а закінчувати формування на іншому, вищому рівні.

Визначаючи компетентність офіцера як динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти, розробниками Професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗСУ – фахівця військового управління визначена наступна їх класифікація: загальні, професійні, військово-спеціальні та військово-професійні компетентності.

Під загальними компетентностями розробники Професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗСУ – фахівця військового управління розуміють універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку, тоді як професійні компетентності – це компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю. Професійні компетенції набуваються офіцером під час засвоєння загально-професійних навчальних дисциплін, необхідних для базової підготовки зі спеціальності.

Військово-спеціальними компетентностями, на думку розробників, є компетентності, що набуваються під час засвоєння навчальних дисциплін спеціалізації, а військово-професійні компетентності набуваються під час засвоєння навчальних дисциплін військово-професійного спрямування та визначають професійну кваліфікацію – офіцера тактичного рівня [9].

Узагальнення напрацювань вітчизняних та зарубіжних науковців, власний досвід організації професійної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ та притаманні військово-професійній діяльності специфічні особливості дозволили класифікувати види компетентності, що є визначальними для майбутніх офіцерів.

Аналіз поглядів дослідників щодо використання компетентнісного підходу в професійній освіті та в підготовці майбутніх офіцерів зокрема дозволяє дійти висновку, що головною метою його запровадження та використання є вдосконалення підготовки всебічно розвинених фахівців зі сформованою стійкою потребою до саморозвитку та самовдосконалення, пошуку нетипових та нешаблонних шляхів вирішення професійних проблем, а компетентність є засобом досягнення їхньої професійної суб'єктності.

Висновки. Узагальнюючи основні положення компетентнісного підходу, що є визначальними у професійній підготовці майбутнього офіцера, ми відносимо такі:

- компетентність – інтегральне утворення майбутнього офіцера як управлінця та фахівця окремого напрямку військово-професійної діяльності, яке характеризує його підготовленість, здатність і готовність до успішного здійснення фахової діяльності як її суб'єкта;
- професійні знання та уміння, особистісні якості, досвід виконання завдань військової служби, необхідні для виконання військово-професійної діяльності;
- взаємозв'язок між вимогами до професійної підготовки майбутнього офіцера як фахівця та реальна потреба ЗСУ у формуванні компетентних майбутніх офіцерів відповідно до вимог його професійної діяльності в частинах та підрозділах ЗСУ.

Визначаючи створення умов для опанування курсантами необхідними компетенціями як важливими характеристиками компетентності офіцера якісною ознакою компетентнісного підходу до організації їхньої професійної підготовки, ми наголошуємо, що, крім цього, саме використання компетентнісного підходу створює дієві передумови вирішення проблеми пошуку оптимального співвідношення між потребою передачі знань викладачем, формуванням професійних умінь та розкриттям особистого потенціалу курсанта в ухваленні нешаблонного, нетипового варіанту вирішення проблемної ситуації. Поєднуючи в собі опанування курсантом оптимально доцільним обсягом інформації та забезпечуючи можливість стимулювання пізнавальної активності через вибір варіантів розв'язання ситуаційних завдань та проблемних ситуацій службової діяльності офіцера, використання компетентнісного підходу сприяє розвитку самостійності, відповідальності та варіативності у вирішенні особистісних і професійних завдань.

Подальшими перспективами дослідження в зазначеному напрямку є розроблення методики формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера з використанням потенціалу компетентнісного підходу.

Використана література:

1. Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Гірська школа українських Карпат*. № 8–9. 2013. С. 26–30.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / за ред. В. Т. Бусела. Київ : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
3. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : монографія / за ред. Н. Г. Ничкало. Хмельницький : ТУП, 2002. 334 с.
4. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / авт.-укладач Н. П. Новолокова. Харків : Основа, 2011. 176 с.
5. Зимня І. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. № 5. С. 34–42.
6. Ковалева Т. М. Компетентностный подход как идея открытого заказа на содержание школьного образования в контексте русской культуры. *Интернет-журнал «Эйдос»*. URL: <http://www.eidos.ru/journal/2007/0930-4.htm> (дата звернення: 15.06.2019).
7. Кульбіда С. В. Компетентнісний підхід у підготовці сурдопедагогічних кадрів. *Сучасні технології розвитку професійної майстерності майбутніх учителів* : зб. наук. пр. за матеріалами I Міжнародної інтернет-конференції, м. Умань, 26 жовтня 2017 р. Умань, 2017. С. 122–124.
8. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта як філософська та педагогічна категорія. *Неперервна професійна освіта: теорія та практика*. 2001. Вип. 1. С. 9–22.
9. Професійний стандарт офіцера тактичного рівня Збройних Сил України – фахівця військового управління. Київ, 2016. 51 с.
10. Равен Дж. Педагогическое тестирование: проблемы, заблуждения, перспективы. Москва, 1999. 144 с.
11. Савченко О. В. Компетентність особистості на когнітивному рівні. *Проблеми сучасної психології*. 2014. Вип. 25. С. 413–427.
12. Словник української мови : в 11 т. Т. 4. Київ, 1973. 840 с.
13. Універсальний словник української мови. Тернопіль, 2005. 848 с.
14. Van der Klink The investigation of competencies within professional domain. *Human Resource development International*. 2002. 5 (4). P. 411–424.

References:

1. Bibik N. M. Perevahy i ryzyky zaprovadzhenia kompetentnisnoho pidkhdou v shkilnii osviti. *Hirskha shkola ukrainskykh Karpat*. 2013. № 8–9. S. 26–30.
2. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy / za red. V. T. Busela. Kyiv : VTF «Perun», 2001. 1440 s.
3. Derzhavni standarty profesiinoi osvity: teoriia i metodyka: monohrafia / za red. N. H. Nychkalo. Khmelnytskyi : TUP, 2002. 334 s.
4. Entsyklopediia pedahohichnykh tekhnolohii ta innovatsii / avt.-ukladach N. P. Novolokova. Kharkiv : Osнова, 2011. 176 s.
5. Zymnia Y. A. Kliuchevye kompetentsyy – novaia paradyhma rezultata obrazovanyia. *Vysshee obrazovanye sehodnia*. 2003. № 5. S. 34–42.
6. Kovaleva T. M. Kompetentnostnyi podkhod kak ydeia otkrytoho zakaza na sodержanye shkolnoho obrazovanyia v kontekste russkoi kultury. *Yninternet-zhurnal «Eidos»*. URL: <http://www.eidos.ru/journal/2007/0930-4.htm> (data zvernennia: 15.06.2019).
7. Kulbida S. V. Kompetentnisnyi pidkhid u pidhotovtsi surdopedahohichnykh kadriv. *Suchasni tekhnolohii rozvytku profesiinoi maisternosti maibutnikh uchyteliv* : zb. nauk. pr. za materialamy I Mizhnarodnoi internet-konferentsii, m. Uman, 26 zhovtnia 2017 r. Uman, 2017. S. 122–124.
8. Nychkalo N. H. Neperervna profesiina osvita yak filosofska ta pedahohichna katehoriia. *Neperervna profesiina osvita: teoriia ta praktyka*. 2001. Vyp. 1. S. 9–22.
9. Profesiinyi standart ofitsera taktychnoho rivnia Zbroinykh Syl Ukrainy – fakhivtsia viiskovoho upravlinnia. Kyiv, 2016. 51 s.
10. Raven Dzh. Pedahohicheskoe testyrovanye: problemy, zabluzhdenyia, perspektivy. Moskva, 1999. 144 s.
11. Savchenko O. V. Kompetentnist osobystosti na kohnityvnomu rivni. *Problemy suchasnoi psykholohii*. 2014. Vyp. 25. S. 413–427.
12. Slovnyk ukrainskoi movy : v 11 t. T. 4. Kyiv, 1973. 840 s.
13. Universalnyi slovnyk ukrainskoi movy. Ternopil, 2005. 848 s.
14. Van der Klink The investigation of competencies within professional domain. *Human Resource development International*. 2002. 5 (4). R. 411–424.

Kapinus O. S. Competent approach to the formation of professional subjectivity of future officers of the Armed Forces of Ukraine

The article analyzes the actual pedagogical problem of formation of the professional subjectivity of the future officer while studying at a higher military educational institution using the potential of a competent approach to the organization of the educational process, as well as requirements for a modern officer due to the experience of performing the military and combat tasks by the Armed Forces of Ukraine in Operation Combined Forces (Antiterrorist Operation), determine the need for the formation of the personality of a cadet – the future officer as the subject of the army professional activity.

The aim of introducing and using a competent approach in vocational education and training of future officers is, in particular, the improvement of the training of well-developed specialists with the established need for self-development and self-improvement, the search of non-typical and non-skilled ways of solving professional problems, and competence is a means of achieving their professional subjectivity. In addition, the use of a competent approach creates effective conditions for solving the problem of finding the optimal relationship between the need for transfer of knowledge by the teacher; the formation of professional skills and the disclosure of the personal potential of the cadet in adopting a non-template, non-typical solution to the problem situation, contributes to the development of autonomy, responsibility and variability in solving personal and professional tasks

Organization of the educational process in a higher military educational institution on the basis of a competent approach changes the direction of the direction of transfer of the finished knowledge from teacher to cadet and, as a result, the formation of his skills, the creation of conditions in the Secondary Education Center for the mastery of future officers clearly defined in accordance with actual needs professional activity by professional competencies as the basis for the formation of their professional subjectivity.

Key words: competence, competence, competence approach, cadet, subject, higher military educational institution, future officer, military-professional activity.